

Јавно водоснабдевање

ПРЕДМЕТ, САДРЖАЈ И РЕДОСЛЕД ПОСТУПАКА - ШТА СЕ РАДИ ?

1. ОКРУЖЕЊЕ, ПОЗИЦИЈА, ЛОКАЦИЈА

➤ локација
➤ окружење
➤ прилаз и приступ објекту
➤ површина
➤ уређење дворишта и терена

2. ПРЕГЛЕД ОБЈЕКТА

2.1. Општи санитарни услови

➤ водоснабдевање
➤ диспозиција течног и чврстог отпада
➤ снабдевање електричном енергијом - агрегат
➤ осветљење
➤ грејање
➤ вентилација

2.2. Посебни санитарни услови

А) ИЗВОРИШТА

➤ приступ
➤ локација
➤ врста изворишта (каптажа, бунар, захват површинске воде)
➤ удаљеност – узводно-низводно од насеља
➤ удаљеност од реке и путева
➤ плавност терена

Каптажа – локација (адреса)

- повремено замућивање извора и време трајања – (податак од присутног лица)
- утврдити у каквом је грађевинском стању (зидови, подови, плафони, кров и др.)
- утврдити да ли постоји заштита од спољних утицаја (од продора атмосферских вода, глодара и инсеката) и од намерног и случајног загађивања преко улаза, вентилационе цеви и прелива (улаз добро затворен, вентилациона цев са капом и жичаном мрежом или у облику слова S,)
- утврдити да ли је жабљи поклопац у функцији
- утврдити да ли је објекат осветљен

Бунар – локација (адреса), ознака бунара

- врсте бунара (копани, бушени, рени бунар, галерија)
- тип бунара (артешки, субартешки са слободним нивоом подземне воде)
- статички ниво подземне воде
- дубина бунара и на којој дубини се налази активни део бунара
- издашност

* подаци од присутног лица

Бунар у кућици, тип, дубина капацитет

- утврдити
  - санитарно-техничко стање објекта
  - да ли је улаз закључан и заштићен случајног и намерног загађивања
  - да ли је заштићен од продора атмосферских вода
  - врсту заштите од продора инсеката и глодара
  - да ли се мери количина захваћене воде
  - на који начин се врши узимање узорака
  - да ли је осветљена унутрашњост кућице и околина бунара

Бунар без кућица – све као за бунар у кућици и

- утврдити да ли је глава бунара издигнута у односу на терен и колико

Бунар у шахту – све као за бунар у кућици и

- утврдити заптивеност шахтног поклопца, да ли је улаз закључан, да ли је унутрашњост сува

Захват површинске воде – локација (адреса)

- утврдити
  - одакле се захвата површинска вода (језеро, река, акумулација)
  - дубину захвата (при малој и великој води)
  - удаљеност од обале (при малој и великој води)
  - грађевинско стање објекта водозавата

Б) ЗОНЕ И ПОЈАСЕВИ САНИТАРНЕ ЗАШТИТЕ

---

1) Зона строгог надзора – непосредне заштите

- утврдити облик и величину
- утврдити стање и висину ограде
- утврдити начин одржавања
- утврдити да ли је ограничен приступ и да ли се води евиденција посетилаца,
- лица (сви подаци који се раде у надзору)

* Зона строгог режима за захват површинских вода обухвата приобални део и водени појас

2) Ужа зона санитарне заштите - зона ограничења

- утврдити да ли је обележена видним знацима
- утврдити да ли постоји попис / и да ли постоје објекти евентуални загађивачи
- утврдити начин коришћења земљишта и да ли се прати начин коришћења

3) Шира зона заштите – зона санитарног осматрања (слив или део слива)

- утврдити да ли постоје објекти чије отпадне материје могу угрозити извориште и
- утврдити да ли се прати кретање цревних и других обољења чији се узрочници преносе водом

4) Цевовод сирове воде

- а) Врста уграђених цеви и година уградње
- б) Дужина и пречник цеви (подаци од присутног лица)

- в) Појас заштите
- утврдити да ли постоји (одржавање и евентуални загађивачи)
  - утврдити да ли постоје објекти или уређаји који на било који начин могу загадити воду или угрозити стабилност цевовода

В) ПОГОН ЗА ПРЕРАДУ ВОДЕ

➤ ОБЈЕКАТ приступ, локација
➤ ЗОНА НЕПОСРЕДНЕ ЗАШТИТЕ

КАРАКТЕРИСТИКЕ ОБЈЕКТА - ПОСЕБНИ УСЛОВИ

<ul style="list-style-type: none"> ➤ просторије у којима се обавља прерада и други радни процеси ➤ магацин сировина ➤ помоћне просторије
<ul style="list-style-type: none"> • број, величина и распоред просторија да ли одговара пројектованом технолошком поступку • да ли су све фазе пројектованог технолошког поступка у функцији и да ли је било измена • која се хемијска средства користе у технолошком поступку пречишћавања, погледати декларације и атесте за исте • критеријум за почетак прања филтера (на колико се перу и колико дуго) • диспозиција воде од прања филтера у мрежу или на други начин, • када је последњи пут регенерисана филтерска испуна погледати декларације и атесте за исте • да ли се врши дезинфекција воде, чиме и да ли постоје резерве дезинфицијенса и за колико и како се врши контрола резидуалног хлора, (аутоматски са графичком регистрацијом или другим методама) погледати декларације и атесте за исте • да ли се врши флуорисање воде, просторије, којим препаратом погледати декларације и атесте за исте • да ли постоји погонска лабораторија просторије, кадар, опрема и параметри који се прате у фазама пречишћавања и којом учесталашћу • утврдити стање помоћних просторија за запослене (гардеробе, санитарни чворови и просторије за одмор)

Г) РЕЗЕРВОАРИ

➤ ОБЈЕКАТ приступ, локација
➤ ЗОНА СТРОГО НАДЗОРА – непосредне заштите

КАРАКТЕРИСТИКЕ ОБЈЕКТА - ПОСЕБНИ УСЛОВИ

<p>ОБЈЕКАТ (надземни и подземни) изграђен од непропусног материјала изолован од продора атмосферских и подземних вода, облик и величина, број комора и приступ комори и затварачнице или на други начин</p> <ul style="list-style-type: none"> - утврдити грађевинско стање објекта - утврдити да ли постоји надслој земље изнад комора резервоара - утврдити начин вентилације (вентилациона цев са капом и жичаном мрежом или у облику слова С) - утврдити начин узорковања (славина или директном захватањем), - да ли је улаз закључан, - да ли је објекат са сталним запосленим лицима под надзором
--

ЗОНА СТРОГОГ НАДЗОРА – непосредне заштите

- утврдити да ли постоји ограда око зоне непосредне заштите објекта,
- утврдити како је одржавање ограда дела и надслоја земље изнад комора

Д) ЦРПНЕ СТАНИЦЕ

➤ ОБЈЕКАТ приступ, локација
➤ ВРСТА ЦРПНЕ СТАНИЦЕ
➤ ЗОНА СТРОГОГ НАДЗОРА

ВРСТА ЦРПНЕ СТАНИЦЕ (са црпилиштем, "бустер" станица, хидрофорска станица)

- утврдити капацитет црпи
- утврдити да ли је објекат са сталним запосленим лицима

ЗОНА СТРОГОГ НАДЗОРА – непосредне заштите -

- утврдити облик и величину
- утврдити ограда и одржавање
- утврдити ограничен приступ
- утврдити да ли је објекат са сталним запосленим лицем

Ђ) ГЛАВНИ ЦЕВОВОД И ПРИМАРНА ВОДОВОДНА МРЕЖА

- утврдити тип мреже (разгранат, прстенат)
- утврдити дужину и пречник главног цевовода и пречнике водова
- утврдити врсту уграђених цеви и годину уградње
- утврдити да ли постоји катастар водоводне мреже
- утврдити да ли постоје прекидне коморе и станице за дохлорисање
- утврдити да ли постоје испусти воде из таложеног муља
- утврдити да ли постоје ваздушни вентили и затварачи и где су постављени
- утврдити губитке у мрежи и колико су
- утврдити да ли мрежа остаје повремено празна
- утврдити да ли се врши испирање и дезинфекција мреже и колико често
- утврдити да ли се евидентирају кварови, где су најчешћи и шта се предузима

Е) УТВРЂИВАЊЕ ПОСТОЈАЊА ПРОСТОРИЈА ЗА ЗАПОСЛЕНЕ

- гардеробе
- санитарни чворови
и одржавање хигијене у њима

3. ЛИЦА ПОД НАДЗОРОМ

➤ лична хигијена
➤ радана одећа и обућа
➤ начин одржавања радне одеће и обуће
➤ санитарни прегледи
➤ положен хигијенски минимум

4. УТВРДИТИ СТАЊЕ УРЕЂАЈА, ОПРЕМЕ И ПРИБОРА

- ЗА ЗАМЕЊЕНУ ПОГЛЕДАТИ АТЕСТЕ -

5. КОНТРОЛА ХИГИЈЕНСКЕ ИСПРАВНОСТИ ПРОИЗВОДА - ВОДЕ

- интерна контрола (параметри и ритам контроле)
- утврдити усклађеност плана и програма узорковања овлашћене куће са Правилником о хигијенској исправности воде за пиће (А и Б анализе)
- утврдити да ли су извештаји анализа воде за пиће у складу са Правилником о хигијенској исправности воде за пиће

6. ЕВИДЕНЦИЈЕ

Извршити контролу начина вођења евиденција:

- посетилаца
- кварова и предузетих мера након поправке
- испирање и дезинфекција након поправки
- о систематском испирање и дезинфекцији
- о резидуалном хлору у резервоару и крајњем потрошачу и количинама утрошеног хлора
- евиденције о раду инсталација и погонске лабораторије
- евиденције у утрошку хемикалија
- евиденције о раду и прању филтера

НАЧИН/МЕТОД СПРОВОЂЕЊА НАДЗОРА - КАКО СЕ РАДИ ?

- узимање изјаве од одговорних и присутних лица
- увидом у чињенично стање
- увидом у документацију
- узорковање

ОБЈЕКТИ ЗА ФЛАШИРАЊЕ ВОДЕ

1. извориште – као за водоводни систем
2. објекат за флаширање – као објекти за производњу
3. контрола хигијенске исправности производа